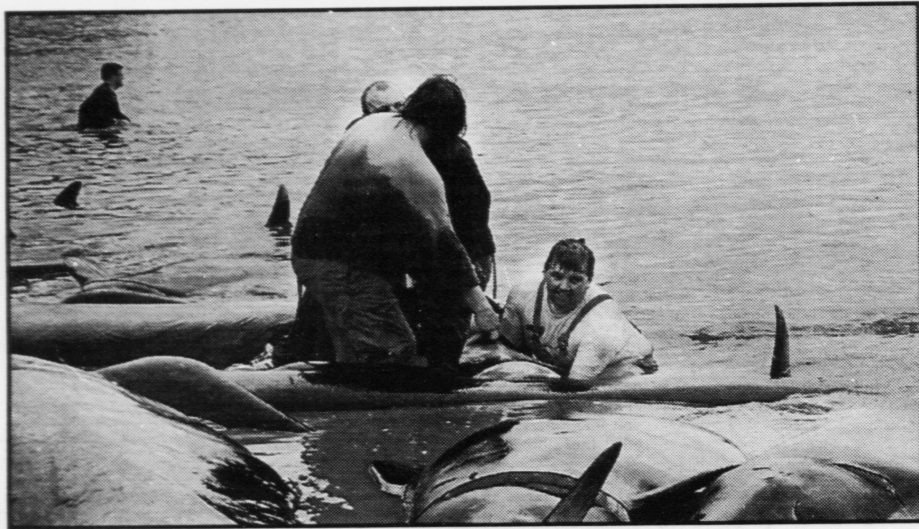

Eyakpartarnir til gestir í oynni skulu varðveitast:

Tað er gott at øll kunnu fáa eitt sindur av grind

– Tað var m.a. fyrri at forða fyrri misbrúki, at ábyrgdin fyrri eykapartunum varð tikin frá sýslumanninum og lögð yvir á bátformenninar, tí teir eru nærri fólki og hava nógv betri føling við, um talan er um veruligar eykapartar.

Tá ið hvalbiar-grindin doyði fyrri einari góðari viku síðani, fingur ferðafólk 20% av grindini. Tað hevur elvi til kjak um skipanina við eykapartum. Poul Poulsen, politistur, heldur, at hon skal varðveitast

ÁKI BERTHOLDSEN

– Skipanin við eykapartum skal varðveitast. Hon verður neyvnan broytt fyrri tað um tað av tilvild vóru serliga nógvir eykapartar hesuferð á hægstu summartíð.

Poul Poulsen, politistur í Suðuroy heldur heilt avgjørt, at mátin, sum grind verður skift uppá í Suðuroynni skal ikki verða broyttur.

Tá ið grind doyri í Suðuroynni verður hon bytt javnt ímillum øll, sum búgva í Suðuroynni. Hvørt mansbarn fær líka stóran part.

Men harumframt er ein skipan við eykapartum. Og eftir henni hava ferðafólk í oynni eisini rætt til líka stóran part av grindini, sum tey, ið búgva í oynni.

Tað einasta, tey skulu gera, er at fáa vertir sínar í Suðuroy at melda tey til hjá einum bátformanni.

Tó hendur tað viðhvørt, at sýslumaðurin ger undantak frá tí vanliga skiftinum,

men tað hendur bara, tá ið grindirnar eru heilt smár. Í hvalbiargrindini seinasta mikudag vóru 251 hvalir merktir. Teir vóru tilsamans 1.248 skinn.

Í Suðuroynni eru 5.123 fastir partar skrásettir. Men afturat teimum vórðu heilir 1.058 eykapartar skrásettir.

Tað vil siga, at grindini skuldi bytast javnt ímillum 6.181 partar.

Hetta merkir sostatt, at umleið 20% av grindini fór til fólk, sum ikki búgva í Suðuroynni.

Tó skal leggjast afturat, at teir føstu grindapartarnir verða skrásettir fyrst í hvørjum ári.

Tvs, at nýføðingar, og fólk, sum flytir til oynna, verða meldað til sum eykapartar til eitt nýtt ár byrjar.

Hinvegin verða fólk, sum flyta av oynni, og tey, sum doyggja, standandi sum fastir partar aftur til ársbyrjan. Í Suðuroynni búgva 5.037 fólk.

Og tá ið tað eru 5.123 skrásettir fastir partar, er skjótt at rokna út, at 86 suðuroyingar eru deyðir, ella flutir.

Fleiri fastir partar

Umframt vanligir partar, og eykapartarnar, eru tað nøkur onnur, sum eisini fáa part.

Tá ið skinnatalið er talt upp, skulu nakrir partar burturav óbyttum.

Sýslumaðurin fær 2% av grindini.

Tvs, at í hesum førum fekk hann 25 skinn.

Grindaformennirnir í økinum, har hon verður dripin, fáa 1%. Tvs góð 12 skinn í hesum førum. Tað eru seks

grindaformenn, so teir fáa tvey skinn í part.

So skal finningarløn latast. Tað er størsti hvalur, sum í hvalbiargrindini var 13 skinn.

Harumframt fáa tey, sum hjálpa til við skiftinum, merkingini, uppháli o.s.fr. eisini eyka part.

Hvussu stórir hesin eykapartur er, veldst um, hvussu nógv arbeiði stendst av tí, og, hvussu stór grindin er.

Men tað er ikki óvanligt talan er um eitt skinn, ella upp ímóti tí.

Alt tað verður so drigið frá samlaða skinnatalinum.

Restin verður so bytt í millum javnt ímillum allar suðuroyingar og teir eykapartar, sum eru

Farnir í tvínigar

Og nú eru suðuroyingar farnir í tvínigar.

Nógv halda, at tað líkast ongum við so nógvum eykapartum.

Tey siga, at skipanin verður misbrúkt so at tað forslær.

M.a. verður sagt, at tann dagingrindin var, kom Smyril suður, fullur av fólki norðanefir, sum bara komu eftir grind og sum høvdu biðið onkran, tey kendu um at melda seg til.

Og tað var ikki meiningin við eykapartunum. Meiningin var, at tey, sum eru stódd í oynni frammanundan, skuldu fáa eykapart, um tey vilja tað.

Hinvegin eru tað onnur,

sum halda, at skipanin er góð, og at hon eigur at varðveitast

Skal varðveitast

Vit ætlaðu at fáa eina viðmerking frá sýslumanninum, men hann er burturstaddur í summarfrí.

Men ein annar politistur, Poul Poulsen, heldur, at skipanin við eykapartum er góð og at hon skal varðveitast.

– Hví skulu øll ikki kunna fáa eitt sindur av grind. Tað haldi eg, er ein góð skipan.

Vóru ongir eykapartar, høvdu suðuroyingar kanska fingið eitt - tvey kilo av tvøsti afturat uppá partin.

– Tað hvørki livir ella doyri nakar av, heldur hann.

Politisturin sigur, at tað hevur verið gamalt siður at býta eykapartar.

– Og akkurát nú, í hægstu summartíð, er altíð nógv fólk í oynni.

Poul Poulsen sigur, at skipanin ið eykapartum hevur verið fyrri á grindafundi, saman við grindafornum.

– Og har hevur stór semja verið um at varðveita skipanina.

Hann væntar tí ikki, at hon verður broytt, bara tí at tað av tilvild vóru nógvir eykapartar hesuferð.

Alt kann misbrúkast

Annars heldur politisturin, at tað er inki at ivast í, at skipanin við eykapartum verður misbrúkt.

– Alt kann misbrúkast og tað ivist eg ikki í, at hendan skipanin eisini verður.

– Men tað var m.a. fyrri at sleppa undan misbrúki, at manngongdin, tá ið eykapartar skuldu melda til, varð broytt.

– Fyrr skuldu allir eykapartar melda til sýsluskriverstovuna.

– Men tað kravdi nógva arbeiðsorku.

Og harafturat hevði sýslumaðurin ongan møguleika at vita, um talan var um veruligar eykapartar.

– Tí varð skipanin broytt fyrri nógur árum síðani. So nú skulu eykapartarnir boðast frá til bátformenninar í teimum ymsu bygðunum.

– Teir eru nærmari fólki, enn sýslumaðurin er, og tí eru teir eisini nógv betri førir fyrri at meta um, antin talan er um veruligar eykapartar.

– Men hetta ger so eisini, at nú hvílir nógv størri ábyrgd á bátformenninum, enn tað gjørdi, tí nú stendur tað til teir at forða fyrri, at skipanin verður misbrúkt.

Poul Poulsen sigur, at tað ber heldur ikki til at fara yvir til somu skipan sum í Sandoynni, har tey, sum vilja hava eykapart, sjálvi skulu mæta upp hjá sýslumanninum at melda seg til.

– Suðuroyggin er nógv størri enn Sandoyggin.

– Tað hevði verið fullkomiliga óarbeiðsligt til hjá sýslumanninum, um - sum í hesum førum - yvir 1.000 fólk skuldu møtt upp á sýsluskriverstovuni at melda seg til at fáa eykapart.

Ongir bátspartar

Í Suðuroynni er eisini ein ávis misnøgd við, at bátspartarnir eru tiknir av.

Tvs, at bátarnir, sum eru við at reka grindina, fáa onga samsýning fyrri tað.

Tó er tað komið fyrri, um talan er um drúgvan grindarakstur, at sýslumaðurin hevur latið teimum eykapart fyrri tað.

Poul Poulsen heldur, at tað er teirra egna val, at teir hjálpa til at reka grindina.

– Og at brúka tað sum umbering fyrri at fáa eykapart, haldi eg, er eitt sindur bíligt.

– Er ongín at reka grind, verður heldur ongín grind, heldur ikki til teir, sum hava bátarnar.

Hinvegin heldur hann, at tað verður onki skil á grindarakstrinum, um bátarnir skulu fáa eykapart.

– So er skjótt at koma í somu støðu sum í Havnini har í bátarnir gera fortred fyrri hvørjum øðrum og har nógvir ikki loysa fyrrren grindin er komin inn.

Poul Poulsen sigur, at grindadrápin í Suðuroy eru hampilga væl skipað.

Í grindini í Hvalba vóru einir 20 bátar sum róku, og tað heldur hann var passaligt.

51 hval lögdu beinini í Bø

TERJI NIELSEN

Ein grind, sum taldi 51 hval, og var góð 410 skinn, doyði í Bø seint hóskvöldið. Av sýsluskriverstovuni í Vágum verður sagt, at drápið gekk sera skjótt, einar fimm minuttir, og at raksturin eisini gekk fyrmyndarlígt.

Tað var stuttleikabáturin „Silja“ úr Vestmanna, sum fann grindina um nátturðatið hósdagin, nakað sunnan fyrri Tindhólm.

Poul Poulsen, politistur, heldur, at yvirhøvur eru suðuroyingar væl nøgdur við mátan, sum grind verður skift uppá. Skiftið verður neyvnan broytt fyrri tað um tað av tilvild vóru nógvir eykapartar, tí tað er altíð nógv fólk, nú hásummar er.